

SPRÁVA O ČINNOSTI ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V BANSKEJ BYSTRICI V ROKU 2011

Štátny archív v Banskej Bystrici vychádzal v roku 2011 z plánu práce a po určitých korekciách boli aj splnené jednotlivé úlohy, ktoré z neho vyplývali.

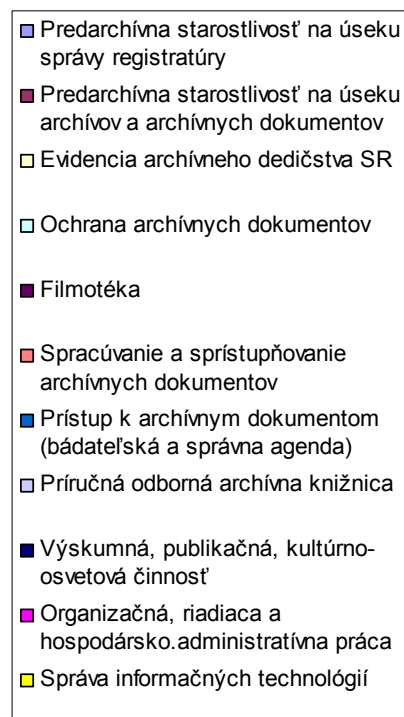
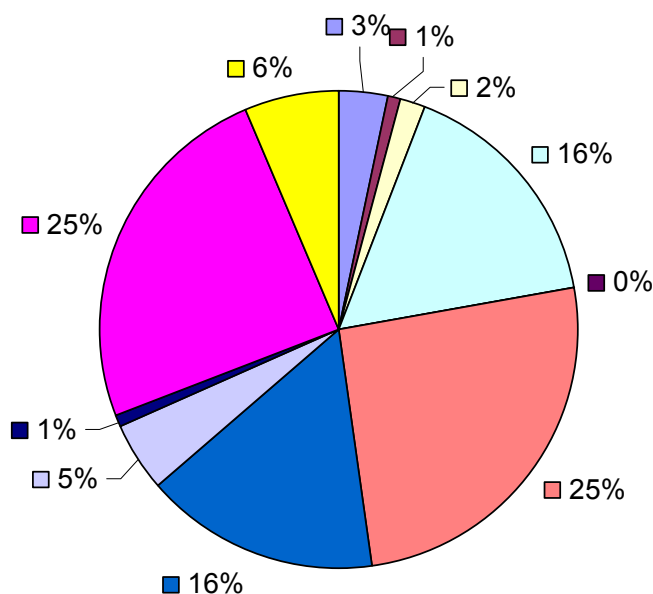
Na odborných archívnych úlohách sa podieľa 16 zamestnancov z toho 11 štátnych a 5 vo verejnej službe. Vzdelanie pracovníkov je na patričnej jazykovej a odbornej úrovni, z celkového počtu má 7 zamestnancov vysokoškolské vzdelanie, ktorí sa podieľajú hlavne na najdôležitejšej odbornej činnosti a to na sprístupňovaní archívnych fondov.

Odborné činnosti archívu

Vo vykazovanom roku všetci zamestnanci odpracovali 3202 pracovných dní, z toho na úseku správy registratúry 111 pracovných dní a na ostatné archívne činnosti 3091 dní, ktoré boli čerpané nasledovne:

Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry	111
Predarchívna starostlivosť na úseku archívov a archívnych dokumentov	23
Evidencia archívneho dedičstva SR	55
Ochrana archívnych dokumentov	523
Filmotéka	2
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	819
Prístup k archívnym dokumentom (bádateľská a správna agenda)	507
Príručná odborná archívna knižnica	145
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	27
Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca	789
Správa informačných technológií	201

Odborné činnosti archívu podľa dní v percentách

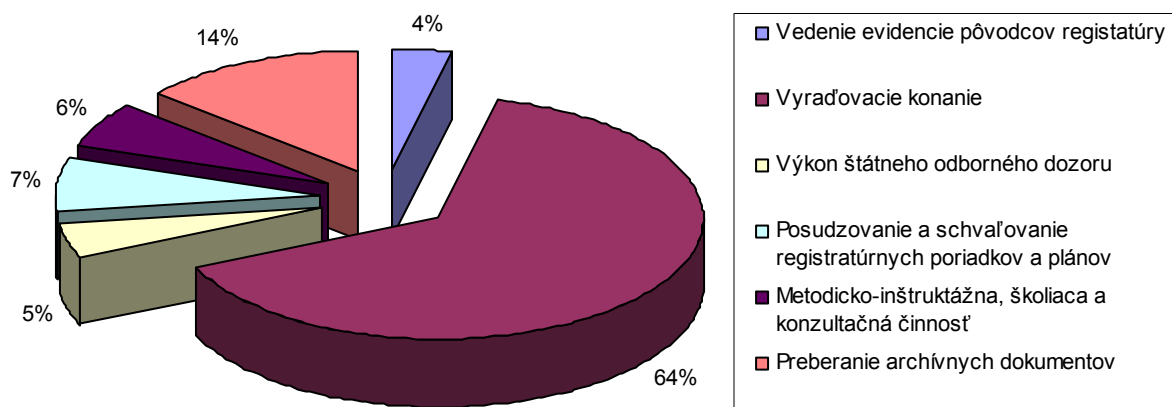

1. Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry a na úseku archívov a archívnych dokumentov

V oblasti predarchívnej starostlivosti na úseku archívov a archívnych dokumentov sa archív zameriaval na preberanie archívnych dokumentov, ich uloženie a evidovanie. V roku 2011 bolo prevzatých do nášho archívu 94,20 bm. Na úseku správy registratúry sa pozornosť zameriavala na posudzovanie registratúrnych poriadkov a plánov úradov a podnikateľských subjektov. Ďalej sa posudzovali predložené návrhy na vyradenie registratúrnych záznamov, boli vykonané prieskumy a kontroly správy registratúry a činnosti registratúrnych stredísk.

Vedenie evidencie pôvodcov registratúry	4
Vyraďovacie konanie	72
Výkon štátneho odborného dozoru	5
Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov	8
Metodicko-inštruktážna, školiaca a konzultačná činnosť	7
Preberanie archívnych dokumentov	15

Predarchívna starostlivosť na úseku správy registratúry podľa dní v percentách

Priebežne sa upravoval zoznam fondov a lokačný prehľad archívnych fondov a zbierok v programe WinAfondy.

2. Evidencia archívneho dedičstva SR

V oblasti evidencie archívneho dedičstva Slovenskej republiky náš archív viedol a aktualizoval predpísanú dokumentáciu vo forme evidenčných listov archívnych súborov v elektronickej a klasickej podobe. K 31. 12. 2011 je v odbornej správe archívu celkom 748 archívnych súborov v celkovom rozsahu 6 949,37 bm.

3. Ochrana archívnych dokumentov

V oblasti ochrany archívnych dokumentov sa zabezpečovali práce spočívajúce v sledovaní teploty a vlhkosti v depotoch, v mechanickom čistení prevzatých archívnych dokumentov, ako aj ich uložení do archívnych škatúľ. Pokračovali sme v konzervovaní a reštaurovaní najdôležitejších archíválií, čo je ďalšou podstatnou formou ochrany archívnych dokumentov. Do tejto skupiny spadajú aj kníhviazačské práce, ktoré riešia zaviazanie archívnych pomôcok, kníh a časopisov, vyhotovovanie obalov pre listiny, slávnostných a spisových obalov.

4. Filmotéka

V archíve sa nachádzajú konzervačné a študijné kópie hlavne zo Zbierky cirkevných matrik v počte 426 kusov mikrofilmov, obsahujúcich 137 387 políčok. Tieto sa využívajú v bádateľni na štúdium pre potreby domácich, ako aj zahraničných bádateľov.

5. Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

Prioritnou a najdôležitejšou odbornou činnosťou bolo spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov s akcentom na staršie, jazykovo a paleograficky náročné, archívne fondy. V uvedenom roku bolo usporiadané, vrátane vnútorného vyrad'ovania a zároveň zinventarizované 31,18 bm. Jedná sa o fondy Gemer – malohontská župa II, Zvolenská župa, Slúžnovský úrad v Brezne a z novších fondov Stredoslovenský krajský národný výbor II – odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a odbor kultúry.

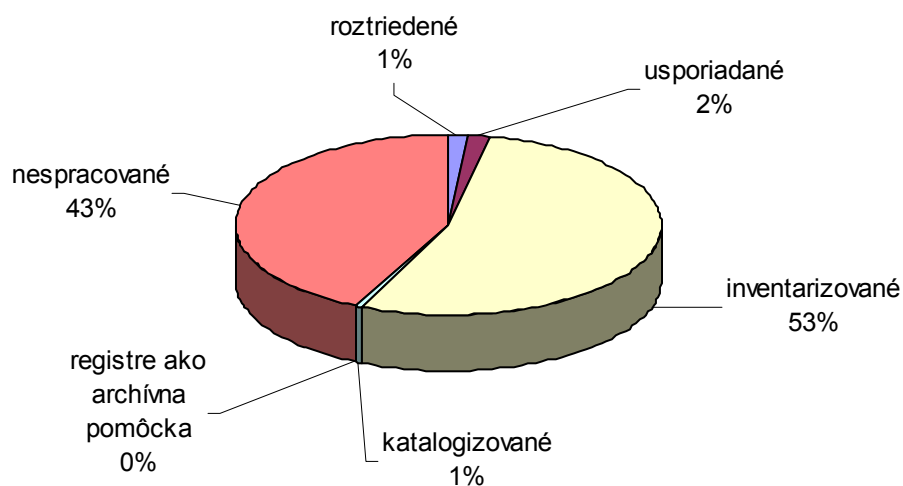
roztriedené		usporiadané		inventarizované	katalogizované	registre ako archívna pomôcka	reinventarizované	Celkom	
<i>bm</i>	<i>ks</i>	<i>bm</i>	<i>ks</i>	<i>bm</i>	<i>bm</i>	<i>bm</i>	<i>bm</i>	<i>bm</i>	<i>ks</i>
0	0	17,82	0	13,36	0	0	0	31,18	0

V súčasnosti je v archíve spracovaných 290 archívnych fondov, pričom bádatelia majú k dispozícii 169 inventárov a 25 katalógov.

archívne pomôcky					archívne fondy sprístupnené archívnymi pomôckami	
inventáre	katalógy	registre	pôvodné archívne pomôcky	spolu zväzkov	kompletne	čiastočne
9	25	0	0	196	245	45

Celkové množstvo a formu spracovaných archívnych dokumentov k 31. 12. 2011 sprístupňuje nasledovný graf a tabuľka:

roztriedené		usporiadané		inventarizované		katalogizované		registre ako archívna pomôcka		nespracované		Celkové množstvo bm
bm	%	bm	%	bm	%	bm	%	bm	%	bm	%	
90	1,3	114,5	1,65	3733,7	5,73	35	0,5	0	0	2976,2	42,8	6949,37

Poznamenávame, že novospracované archívne fondy majú archívne pomôcky vyhotovené prostredníctvom aplikácie BACH – Inventáre.

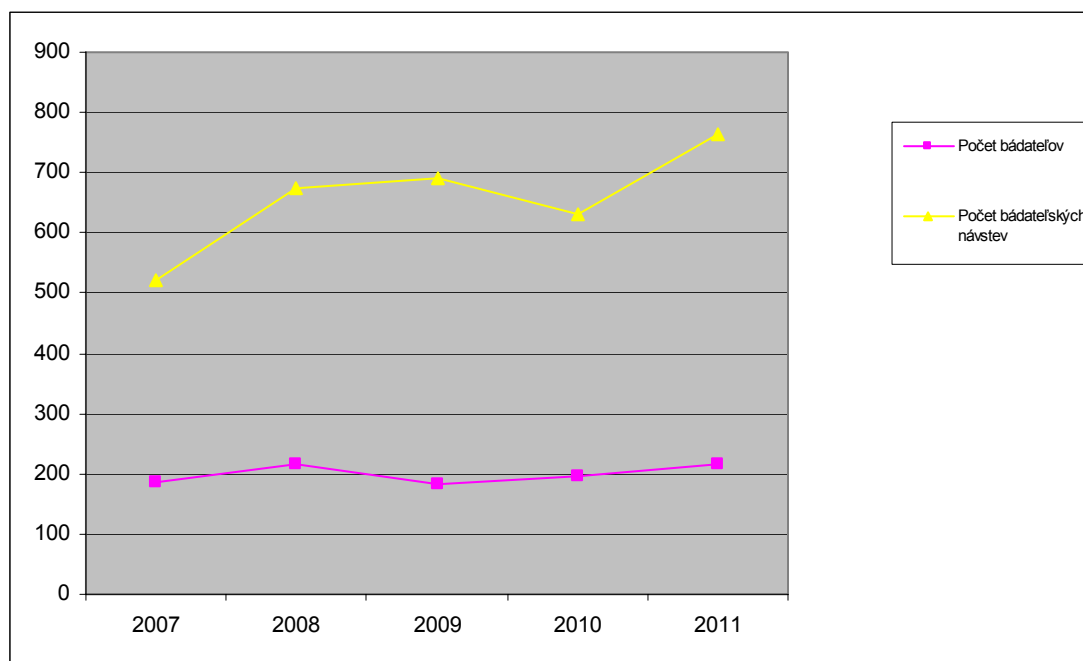
6. Prístup k archívnym dokumentom

Prístup k archívnym dokumentom štúdiom na základe bádateľského listu

V roku 2011 navštívilo archív 215 bádateľov, ktorí vykonali 764 bádateľských návštev. Z uvedeného počtu bádateľov bolo 20 zahraničných bádateľov. Bádatelia sa v rámci historického štúdia zaoberali najmä štúdiom cirkevných matrik, dejín hospodárstva a regionálnymi dejinami.

Na porovnanie s predchádzajúcimi rokmi predkladáme tabuľku a graf:

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet bádateľov	185	215	181	197	215
Počet bádateľských návštev	523	675	690	632	764

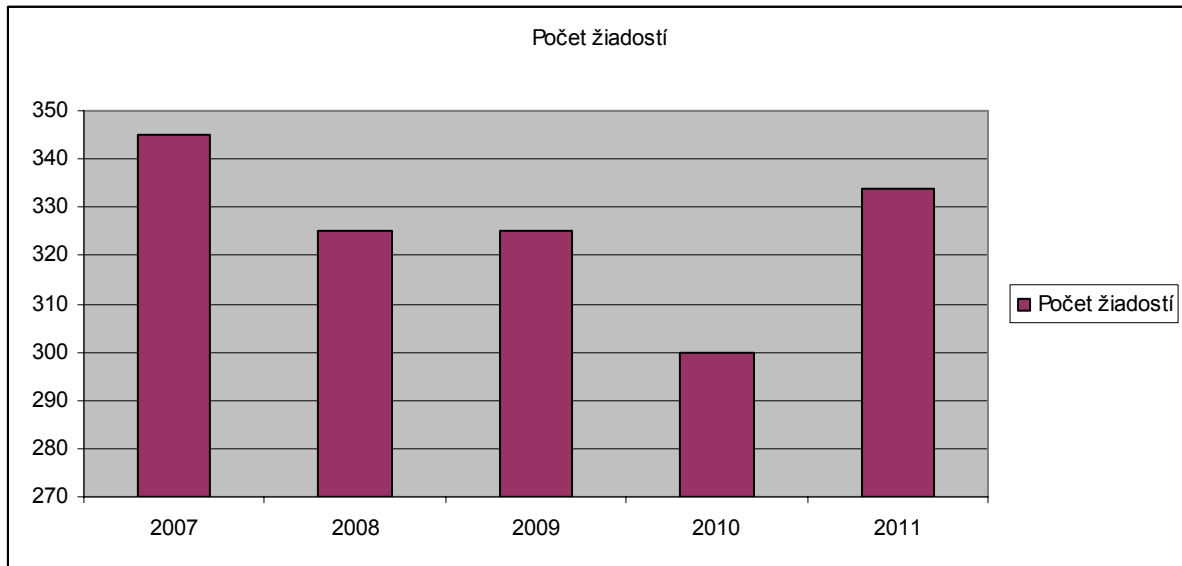

Prístup k archívnym dokumentom formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie na základe písomnej žiadosti

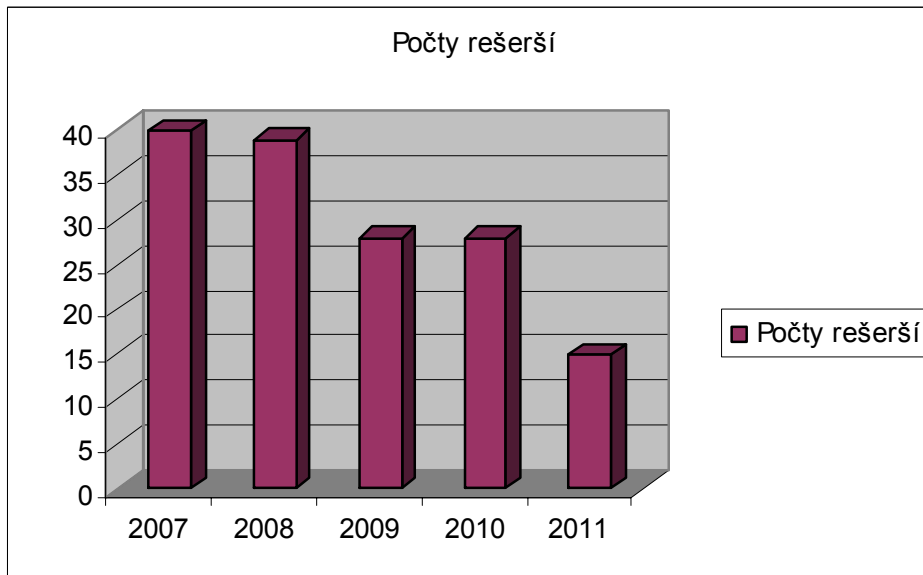
V oblasti správnej agendy sme vybavili 334 žiadostí o správne informácie formou výpisov, odpisov, potvrdení a kópií archívnych dokumentov. Okrem toho bolo vypracovaných 15 genealogických rešerší pre zahraničných žiadateľov.

K obom činnostiam predkladáme na porovnanie tabuľky a grafy za roky 2007 - 2011:

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet žiadostí	345	325	325	300	334

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počty rešerší	40	39	28	28	15

7. Príručná odborná archívna knižnica

Súčasťou informačnej bázy archívu je príručná archívna knižnica, ktorá sa priebežne spracúva formou katalogizácie. V súčasnosti knižnica obsahuje 17 413 zväzkov a skatalogizovaných bolo v uplynulom roku 328 zväzkov elektronickou formou v programe BACH – Knižnice.

8. Výskumná , publikačná, kultúrno–osvetová činnosť

V oblasti výskumnej, publikačnej a kultúrno-osvetovej sa pracovníci sústredili predovšetkým na prednáškovú činnosť. Prednášky boli určené poslucháčom UMB v Banskej Bystrici, boli zamerané na staré tlače vo fondoch ŠA, históriu pedagogických inštitúcií, históriu sociálnej práce, na archív a významných archivárov. Nie je zanedbateľná ani spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou na výskume matričných údajov pre Heslár biografického slovníka.

9. Organizačná a riadiaca práca, vzdelávanie, ekonomické a administratívne práce

Veľkú starostlivosť sme venovali širokej rozmanitosti úloh v oblasti organizačnej a riadiacej. Zámerom spomínaných prác bolo plnenie všetkých stanovených úloh Štátneho archívu v Banskej Bystrici, dotýkajúcich sa nielen odborných činností, ale aj samotnej prevádzky. V podmienkach zníženého rozpočtu, ktorý bol na rok 2011 spolu so všetkými pobočkami 364 825,- €, sme si mohli dovoliť riešiť len havarijné stavy (plynové ventily, kanalizácia, oprava elektronického vrátnika, dlažby a pod.). Časovo veľmi náročné sú práce v oblasti ekonomicko-administratívnej agendy, ktorej hlavným dôvodom je riadenie 7 pobočiek. Náročnosť na plnenie úloh v oblasti organizačnej a riadiacej práce, ako aj v ekonomicko-administratívnej, každým rokom narastá a je zložitejšia na základe zvyšovania úloh nadriadených orgánov. Administratívna agenda bola určená počtom podaní 601 a počtom záznamov 1050.

10. Správa informačných technológií

V oblasti správy informačných technológií sa veľká pozornosť venovala údržbe zastaralej výpočtovej techniky ŠA BB a jeho 7 pobočiek a odstraňovaním porúch, najmä

programového vybavenia. Popri iných úlohách sa sústredila pozornosť na vytvorenie webových stránok archívu a viacerých pobočiek na Slovensku.

Na záver konštatujeme, že pri danom personálnom stave a finančných prostriedkoch sa nám podarilo zabezpečiť a splniť všetky úlohy a činnosti, ktoré sú stanovené normatívnymi smernicami a samotným riadiacim orgánom MV SR.

PhDr. Július Valach, CSc.
riaditeľ